

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla L. Actus legitimi conditionem non recipiunt, neque diem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

aut fraudem intervenisse. Hoc quam-
diu non est præstitum, possessorem sen-

tentia Iudicis tuerur. *Decius in Reg. nō.
Iu. Civ. Covar. l. i. v. ar. c. 3. n. xi.*

REGVLA L.

Actus legitimi conditionem non recipiunt, neque diem.

1. **R**egula I. C. 77. unde nostra de-
sumpta est, paulò aliter enun-
ciat. *Actus legitimi, qui non recipiunt diem,
vel conditionem, veluti emancipatio, acce-
pilatio, heredis institutio, adoptio, heredita-
tis aditio, servi optio, datio tutoris, in totum
vitiuntur per temporis, vel conditionis adie-
ctionem.* Vides, hic limitate de certis
quibusdam actibus Papinianum loqui,
Pontificem vero absolute & indefini-
tè, Actus legitimos conditionem, & di-
em non admittere. Ex qua diversitate
diversæ Interpretum opiniones enatæ
sunt, quas difficile erit conciliare. Pro
meliori elucidatione.

Notandum est 1. Actus legitimos
vocari, qui à lege, aut natura, vel sal-
tem fictione, & interpretatione legis,
inventi, constituti, introducti, formam
acceperunt confirmati, vel approbati
sunt. *Alciat. ad l. Cum ad tempus ff. si cer-
tum petatur.*

2. Conditiones alias esse de præsen-
ti, & præterito, alias autem easque pro-
prie, de futuro. Item alias explicitè po-
sitas, alias tacitas. Item alias in natura
rei fundatas, alias ab extrinseco prove-
nientes, quæ propterea separabiles.
Conditio de futuro (cujus hic mentio)
suspendit obligationem, & affectum a-
ctus in eventum dubium, ita, ut hic, &
nunc non censeatur perfectus, & abso-

lutus. l. *Cum ad diem & l. Itaq. ff. de reb.
cred.*

3. Nullum esse actum, à nostra vo-
luntate, & arbitrio pendentem, qui
non recipiat conditionem, & diem ex-
ceptis illis, quorum vel natura exclu-
dit, vel specialis aliqua Juris dispositio
resistit. Vnde mirum non est, si appo-
sita conditione vel temporis determi-
natione vitientur, cum vel natura, vel
lex repugnet. *Azor. in C. de condu. Barb.
hic, & in Axiom. 48.*

His ita prænotatis non opus est di-
cere, Pontificem in præsentì Regula à
Iu. Civili dissidere, illudque corrigere:
multò minus ipsius Regulam limitan-
dam esse, ut non loquatur de actibus
legitimis, aliis, quàm à Papiniano nu-
merantur. Nulla enim id necessitas sua-
det, sensus igitur genuinus est, & à Pon-
tifice intentus. Actus legitimos, quo-
rum vel natura repugnat, vel lex aliqua
obstitit, conditionem, & diem non re-
cipere, conditionem dico, in futurum
eventum dubium, ita ut hic, & nunc
Actus non sit absolutus & perfectus.
Ejusmodi sunt, quos in sua Regula Pa-
pinianus numerat, exempli causa, non
vero, quòd solos existimaret legitimos
esse. Sunt enim, ut contractus omittam,
actus legitimi collatio, & resignatio
beneficii, exhereditatio liberorum, &
alii

alii multi. *V. Dymum hic.*

II. Hinc *Barbosa* colligit 1. Matrimonium, quamvis actus legitimus sit, recipere propriam, & suspensivam conditionem, rejectâ *Sotii* in 4. d. 29. q. 3. & *Sanchez* l. 8. D. 1. n. 5. opinione, qui non matrimonium, sed matrimonii consensum esse conditionatum volunt. In cunctis namque contractibus conditio propterea actum suspendit, quam consensum inficit. Neque enim aliter, & ante volumus, quam conditio impleatur. In matrimonio igitur immediate consensum, consequenter verò perfectionem actus conditio suspendit. Ita illi.

2. Baptismum, & alia sacramenta in administratione sua non admittunt conditionem suspensivam, & diem, quod enumeratione partium constare potest. Non quod omnis conditio absit, cum in omnibus reperiantur, sed quia effectus sacramentorum à futuro eventu non pender, quia verbis conceptis, & solenni formâ perficiuntur.

3. Excommunicationem aliasque censuras non esse actus legitimos, nisi largo quodam modo: saltem non ejusdem generis cum illis, de quibus *Regula* affirmat, diem & conditionem respicere. *V. Barb. in c. Romana. V. Caveant. De sent. excom. in 6.*

4. Actus legitimos non excludere modum, quamvis conditionem excludant: quia per modum actus perfectio non læditur aut suspenditur. Item non excludere eam conditionem licet de futuro, & suspensivam, quæ actui ex natura sua inest, nec arbitrio agentium subjacet. v. g. datio tutoris actus legiti-

mus est, fieri tamen potest cum adjecta conditione, si satis dederit. Talis enim conditio illi ex juris dispositione inest. Nec interest, hic, & nunc verbis enunciari, quam per hoc illius natura non mutatur. *l. 1. & 2. C. de tutor. vel curat. arg. c. 1. & 2. de conc. praben. in 6. Azor III. l. 4. c. 24.*

III. *Amplia 1.* Ut actus legitimi excludant etiam disjunctionem. Neque enim auditur, qui electus ad duas dignitates petit in utraque confirmari protestans, se unâ contentum fore. *c. Si quis duas, de el. in 6.* Actus nimirum confirmationis disjunctionem non agnoscit.

Amplia 2. Ut aliquando conditionem improprie dictam de præterito, vel præsentis non recipiant. *l. Cum ad tempus, & ibi Ale. ff. Si certum petatur.* Causus dicit, adeo hæreditatem, si est solvendo, nunc scilicet: nihil valet ejusmodi adjectio: quæ incertitudinem continet, inimicam actibus legitimis. Aliqui tamen notarunt, prædictam conditionem primo quidem aspectu videri, non esse de futuro, re ipsa tamen esse: Nam ita affectum se esse demonstrat hæres, ut si successu temporis deprehendat, non sufficere hæreditatem, illam dimittere velit, quod substantiæ illius actus repugnat.

Amplia 3. Ut quando propter adjectionem conditionis actus invalidus est, ea nullitas in judicio semper opponi possit. *Barb. in l. quamvis, ff. de solutio- nib. licet agendo non item. l. Cum profi- rearis. C. de revoc. donat. juxta notissi- mam regulam. Qua sunt temporalia ad agendum, sunt perpetua ad excipiendum:*

T quod